

Ushela rocken.

Undersökning av ett röse på Ketomäki
torps gårdeplan ä Puonti hemmans mark
i Trohyla by i juni 1916.
H. M. 7095.

Då jag i slutet av juni 1910 höll på ^{med} att un-
dersöka ett röse från folkvandringstiden på Palomäki
(jfr. H. M. 5580; Prähistorische Zeitschrift 1914, sid. 151 f.; min berättelse i Lapponiska arkivet), hembjöds åt mig av en torpare
Ketomäki ett bäggspar med spårformig tondad fotskiva
(Sternfussfibel) från folkvandringstiden (H. M. 5580: 120),
vilket hade hittats vid uppförandet av en källare i ett
stort röse på det närbelägna Ketomäki torps gårdeplan.
Först 6 år senare eller i juni 1916 var jag i tillfälle att
undersöka en del av denna forn lämning.

Ketomäki är ett torp under Puonti hemman
och ligger på Trohäkis södra sluttning ca 850 m (fjäl-
vägen) SW om Klavon, Trohylas västligaste hemman.
Röset är beläget ett par tiotal m NW om torpets
boningshus och något högre upp på sluttningen, på
gränsen mellan odlingarna och skogsmarken. På J.
Rinnes kopia av Puonti hemmans karta är det beteck-
nat med XI. Inomheten ligger flera andra rösen och
kummel (VI - X). Rösets gränser äro något obestämde
i synnerhet mot S. Dess diameter synes ha varit unge-
fär 13 m. Källaren är byggd i dess nordvästra del och

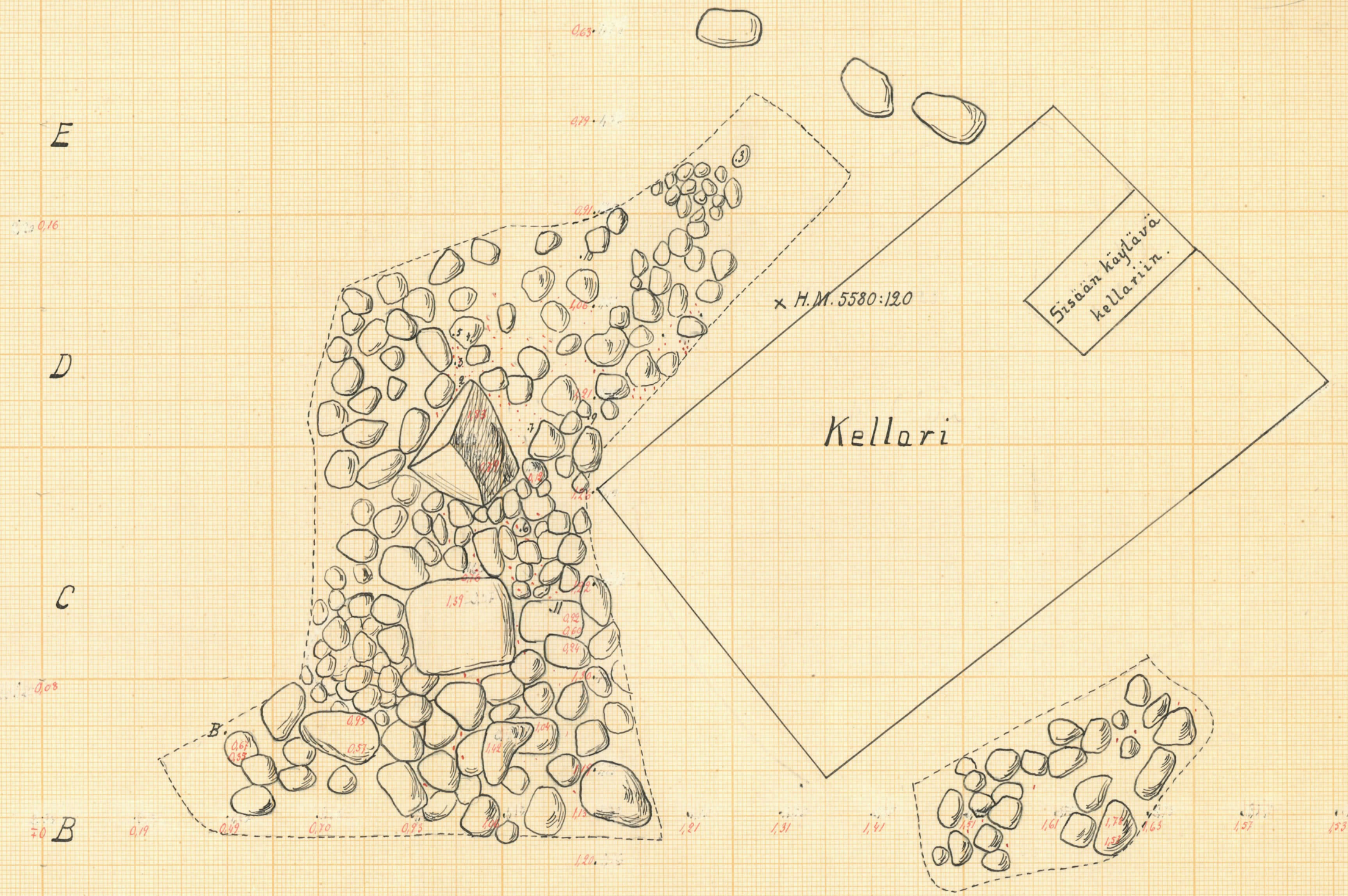
upptar ~~en stor del av~~ ett område av cirka $4,5 \times 6,5$ m inom denna. Det halmtäckta takets nedre kanter överskjuta källarens väggar med ungefär 75 cm i 1 m. Rösets topp synes ha legat ~~+~~ inneför källarområdet, så att gravens ursprungliga höjd icke kan noggrant fastställas. Som källaren resa sig några stora stenar ur grävstovan. Den största av dem, ett nästan sockertoppformigt block, höjer sig cirka 70 cm över jordytan, de andra äro lägre och plattare. I närheten av dessa stenar funnos några gropar, som voro fyllda med stenar och allhandla ofull-glasbitar, porcelinskårvor, järnskröt m. m.

Grävningarna börjades vid de stora stenarna och utsträcktes här, söder och väster om källaren, över ett område av 9 m längd och 1-4 m bredd, omfattande ca 22 m^2 . Norr om källaren underiöktes ett område av ca 6 m^2 (jfr kartan). Tyvärr kunde grävningarna icke fortsättas ända fram till källarväggarna, emedan torparen Ketamäki motsatte sig detta av fruktan ^{för} att källaren därigenom skulle bli för kall om vintern. Den del av röset, som ligger väster och syd-väst om källaren, ~~är~~ var uppförd av stora stenar, som lägo i 2-4 varv packade på varandra, inbäddade i ett mörkt kulturlager. Några stenar voro så stora att det behövdes 2 man med järnstövar för att skaffa dem åt sidan. Kulturlagrets mäktighet varierade mellan ca 40 cm längre ner på slutningen (omr. B 1) och över 60 cm högre upp och närmare källaren (omr. C 3). Även närmast omkring den största stenen ($1,83 \text{ m} - 0,79 \text{ m}$ på kartan) funnos några rätt stora stenar.

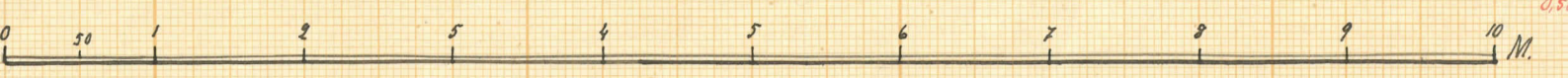
Längre åt W till, i områdena D 2, D 3 och E 3 blev stenarna mindre och avtog även kulturlagrets mäktighet. Likaså i området N om Källaren. Här funnos under torven ett lager småsten och under detta 2-3 ^{nu undersökta} ~~vary~~ mindre stenar (huvudstora och mindre). - I alla delar av röset hittades i kulturlagret sporadiskt brända ben. De lägo på olika djup, direkt under torven och även mellan det understa stenvärvets stenar. Talrikast förekommo bensmulorna i områdena D 2 och D 3. Där hittades även ett stort antal lerkärlsbitar, av vilka några voro prydda med intryckta ornament: gropar, kalvmånar, kamme-liknande intryck m.m. I de övriga områdena förekommo dessa lerkärlsbitar i betydligt mindre mängd. - Ett mindre antal lerkärlsbitar hittades spritt över områdena C 2, C 3, D 2, D 3. Fynd av metallföremål gjordes huvudsakligen i D 2 och D 3. Nära intill den största stenens sydvästra hörn hittades ca 20 cm under jordytan en grupp föremål, som möjligen ha blivit samtidigt nedlagda, nämligen en sax av färsaxform, ett knivbett, ett tiotal fragment av en sköldbuckla och det korta handtaget till denna. Spridda över D 3 lägo följande föremål: en fragmentär järnspik (Skivstabsnadel?), vid punkt 7 fragment av en bronsked, ett par mindre järnfragment; vid 9: en järnsölja; vid 10 en järnspik av gammal form; vid 12 en spiralfingerring av brons (ca 36 cm under jordytan); vid 13 en treflikigt bronsbeslag med kalosfariska knappar (ca 50 cm djupt). De flesta av dessa föremål hittades vid utgrävningens gräns åt Källaren till. Sannolikt skulle vid en fortsättning av grävningarna åt samma håll nya fynd kunna göras. Detta kunde dock icke ske utan att Källaren

skulle rivas. I C 2 hittades blott ett föremål: ~~vid~~ en
liten spjutspets med kolk (vid 11, ca 12 cm under jordytan).
I B 2 ligo en ^{avrundat} (stärningsformig sten med buggspår på ytorna
(vid 15) och foten(?) av något föremål av lera (vid 14). I om-
rådet norr om killan hittades vid 8 en bit flinta.
Fynden ha blivit katalogiserade under nr 7095:1-49.
Helsingfors 9 nov. 1916.

Alfred Hackman.

Uskelan pitäjä.
 Raunio Isokylän Puonin talon Ketomäellä
 Tutki ja kartoitti kesäkuussa 1916. H.M. 7095:1-49.
 A. Hackman.

1 2 3 4 5 6

 Poltettuja luita.

1,12
1,24

0,78
1,58

22

Uuskela - Isohytä - Puonti - Ketomäki.

H. M. 7095.

Pl. 4780.

Röset på Ketomäki. I fonden Uskela kyrka och Salo.

Pl. 4779

Röset på Ketomäki. Till höger Ketomäki torp.

Pl. 4783.

Undersökning av röset på Ketämäki. Stensättningen
på området B 5 på rösets norra sida blottad.

Pl. 4781.

Området D 2 på rösets södra sida under pågående undersökning.

Pl. 4782.

Området C 2 på rösets nordöstra sida under pågående undersökning.

A. Hachman 1916.